

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з дисципліни «Основи психологічного консультування»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Укладач:
доцент кафедри авіаційної психології
Т.Вашека

Методичні рекомендації розглянуті та
схвалені на засіданні кафедри авіаційної психології

Протокол № ____ від
«__» _____ 2021 р.

Завідувач кафедри
Л.В.Помиткіна

**Зразок методичних рекомендацій
до проведення практичних занять**

Практичне заняття 1

**ОСОБИСТІТЬ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ ОБРАЗ
ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА**

Мета заняття: ознайомити студентів з особливостями практичної психологічної допомоги; встановити позитивні та негативні риси психолога-консультанта; здійснити самоаналіз особистісних якостей студентів, їх переконань та цінностей, що можуть мати вплив на майбутню професійну діяльність.

Вправа 1. Готель

Мета: рефлексія образу професійного психолога.

У готелі є три вільних номери. Адміністратору дані вказівки поселити в них психологів, проте він не знає ні вік, ні стать, ні мету приїзду фахівців. Біля свого віконця він помістив табличку „Місця тільки для психологів”.

Разом з тим він з'ясував, що сьогодні в готелі великий наплив людей, а місць немає і він змушений відмовляти. Адміністратору відомо, що люди, які бажають отримати місце, будуть удаватися до різних хитрощів, намагаючись видати з себе психолога.

Одна людина з групи обирається адміністратором. Інші виступають в ролі приїжджих (серед них три справжніх психолога, які таємно призначені ведучим). Всі починають видавати себе за психолога. Адміністратор має на свій смак поселити трьох осіб.

Обговорення: група аналізує, що було ключовим в оцінюванні людини як психолога. Які ознаки сприяли цьому? Хто був найбільш переконливим, виконуючи роль психолога? На що орієнтувались студенти, втілюючи цей образ?

Вправа 2. Кореспондент

Мета: рефлексія складових професійного образу психолога, освоєння стилю професійної поведінки.

Учасники працюють в парах. Один задає питання, інший відповідає: перша відповідь – звичайного студента, друга – психолога.

Перелік питань:

- чому люди обманюють?
- навіщо люди потрібні один одному?
- якщо людина плаче, чи можна їй вірити?
- я боюсь деяких речей. Всім людям властиво боятися?
- що таке любов, хто знає?
- якщо нічого не хочеться, що робити?

Питання для обговорення: Що відрізняє звичайну людину від психолога? які установки студентів виявились при спілкуванні? Чи виявились професійні стереотипи та деформації в комунікації?

Задача. Цінності консультанта

Клієнтка: жінка 30 років, заміжня, має 3 дітей, старшій дитині 10 років. Проблема: труднощі у прийнятті рішення: зберегти шлюб чи розлучитися з чоловіком, який, за її словами, зовсім не турбується про дітей та про неї, повністю занурений в свою роботу, нудний та самовпевнений. Чоловік відмовляється прийняти участь в консультуванні по

вирішенню сімейних проблем, стверджуючи, що з ним все нормально, а лікуватися потрібно дружині, бо це її проблема.

Клієнтка стверджує, що розлучилась би негайно, якби не діти, яким потрібний батько. Головна складність в необхідності прийняти рішення: зберегти сім'ю, тобто обрати стабільність, при цьому нехтуючи ставленням до чоловіка, або все-таки розлучитися, тобто ризикнути істотно змінити своє життя. Один з допустимих виходів вона бачить в збереженні сім'ї та зв'язку з іншим чоловіком (чи чоловіками) з метою задоволення власних емоційних та фізичних потреб.

Питання для обговорення: Які варіанти вирішення проблеми ви можете запропонувати? Що ви думаєте стосовно інтересів дітей: дітям корисно мати обох батьків в умовах невдалої системи сосунків подружжя чи їм краще стати свідками розлучення? Що ви взагалі думаєте про шлюб, сім'ю, розлучення та становище дітей в сім'ї? Чи правомірні позашлюбні стосунки на вашу думку? Корисні чи деструктивні ці зв'язки для життя клієнта? Що ви думаєте стосовно потреби в безпеці та в ризику в житті людини?

! Психолог-консультант має розуміти, що від його власних переконань залежить процес та результат консультування. Не повинно бути моралізаторства та повчань.

Контрольні питання

1. Назвати риси особистості ефективного консультанта.
2. Як ви розумієте поняття автентичність та конгруентність? Яке значення мають ці риси в процесі консультування?

Домашнє завдання

Дати відповідь на запитання:

- чому я обрав професію консультанта?
- якими потребами зумовлений мій вибір?
- яку користь я сподіваюсь отримати від своєї професії?
- як я можу узгоджувати свої потреби з потребами клієнтів?
- які в мене психологічні проблеми і як я їх вирішую?
- який вплив ці проблеми можуть здійснити на мою роботу?
- які мої цінності та установки можуть негативно вплинути на мою подальшу роботу психолога?